

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

WARSZTAT NR 2

na potrzeby opracowania ekspertyzy pt. Standardy
realizacji działań z zakresu transformacji energetycznej w
Miejskich Obszarach Funkcjonalnych (MOF)

22.01.2026

aglomeracjaopolska

C°point

AGENDA

1. WPROWADZENIE

- Przedstawienie się uczestników spotkania
- Cele projektu i spotkania
- Kontekst projektu i wnioski z warsztatu nr 1

2. CZĘŚĆ WARSZTATOWA

- Zasady pracy podczas warsztatu
- Dyskusja na forum
- Praca indywidualna z Menti
- Praca w grupach

Czas trwania spotkania:
ok. **4 godz.**

Forma spotkania:
warsztat

O NAS

Realizujemy projekty dla klientów prywatnych, miast, województw, czy organów administracji centralnej. Zespół firmy tworzą osoby z doświadczeniem w prowadzeniu działań o charakterze strategii i analiz, foresightu, analitycy biznesowi.

Poziom	Międzynarodowy	Krajowy	Regionalny	Lokalny	Prywatni
Typ klientów	Instytucje unijne	Instytucje centralne Spółki Skarbu Państwa Agencje rządowe	Jednostki samorządu terytorialnego na poziomie wojewódzkim Urzędy Marszałkowskie Agencje rozwoju regionalnego Instytucje pośredniczące ZIT	Jednostki samorządu terytorialnego na poziomie miejskim Spółki miejskie Instytucje wspierające innowacje	SME, korporacje, firmy rodzinne
Przykłady klientów członków zespołu CPOINT					

POZNAJMY SIĘ!

W tej części spotkania zintegrujemy się, aby lepiej nam się wspólnie pracowało.

Każdego z uczestników prosimy o:

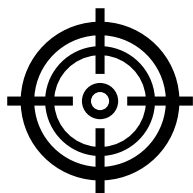

- **przedstawienie się – jak się nazywam, jaką instytucję reprezentuję i czym się na co dzień zajmuję?**
- wskazanie typu jednostki/organizacji (np. miasto / gmina wiejska / spółka / NGO / MOF)

Jaki jest kontekst projektu?

Cel spotkania: Wspólne wypracowanie praktycznych standardów przygotowania diagnozy energetycznej w gminach, tak aby działania podejmowane w ramach MOF były spójne, porównywalne i skutecznie wspierały transformację energetyczną.

[illegible]

DLACZEGO WSPÓLNIE WYPRACOWUJEMY STANDARDY DIAGNOZY ENERGETYCZNEJ W MOF?

Funkcją dzisiejszego warsztatu jest kontynuacja partycypacyjnego procesu wypracowania standardów, które uporządkują sposób realizacji diagnozy energetycznej na potrzeby realizacji działań w ramach transformacji energetycznej w gminach oraz w MOF.

- Skuteczność transformacji zależy w dużej mierze od współpracy pomiędzy gminami
- Standardy mają pomóc przejść od rozproszonych projektów do spójnego, uporządkowanego procesu

- Uporządkujemy sposób diagnozy energetycznej
- Sprawdzimy, jak lepiej wykorzystać współpracę gmin w MOF

- Pracujemy na realnych doświadczeniach gmin
- Nie szukamy ideałów, tylko rozwiązań wykonalnych
- To co wypracujemy, posłuży do standardów MOF

STANDARDY – JAK JE ROZUMIEMY I W JAKI SPOSÓB JE ZDEFINIUJEMY?

Celem dzisiejszego spotkania jest wspólne zdefiniowanie, czym w praktyce powinny być standardy transformacji energetycznej na poziomie JST i MOF oraz jakie podstawowe zasady i wymagania powinny one porządkować.

standardy

1.«normy określające podstawowe wymagania stawiane czemuś»

Nasze rozumienie standardów

- zbiór podstawowych zasad i wymagań, które porządkują działania
- wspólny punkt odniesienia
- rama organizacyjna i decyzyjna
- narzędzie praktyczne

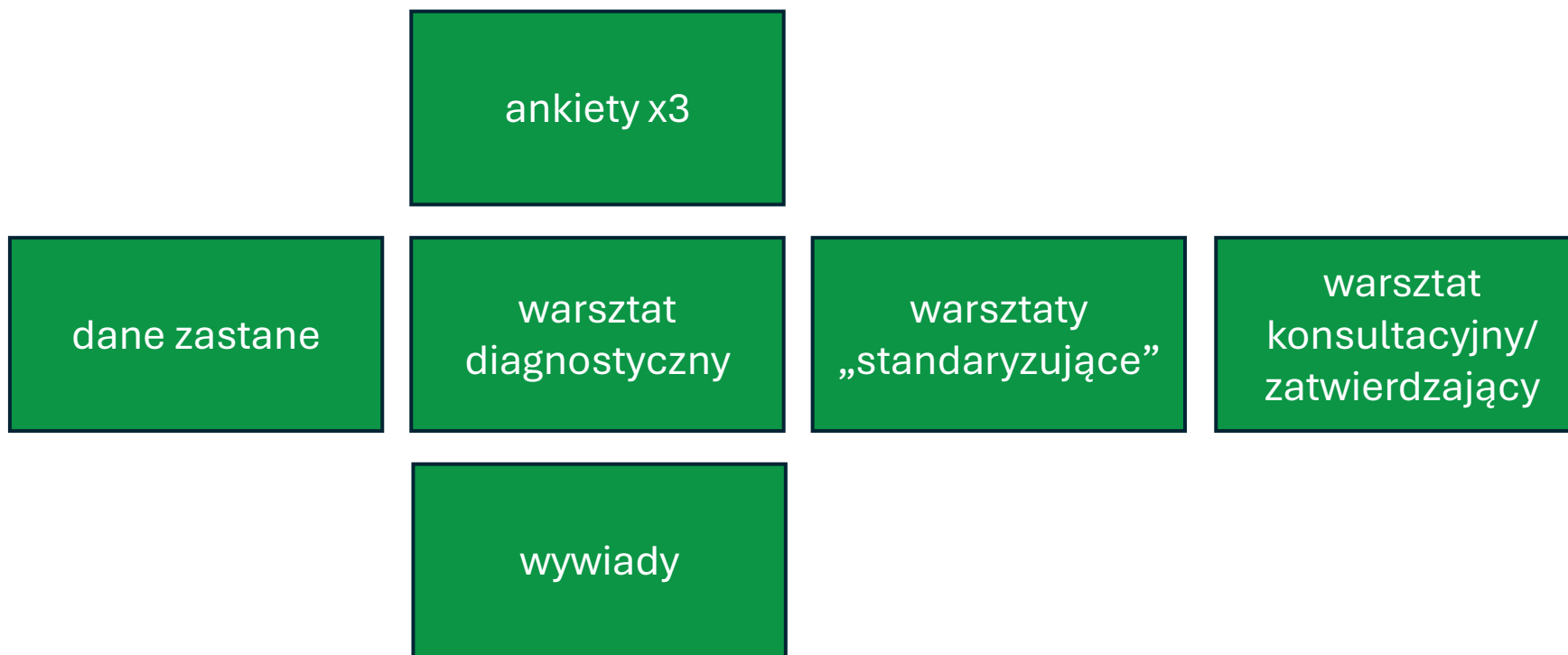
Cechy standardów

- ambitne ale wykonalne
- nie maksimum ale minimum jakości
- współtworzone warsztatowo
- skalowalne (dla różnych JST)
- możliwe do wdrożenia krok po kroku
- opisujące jak postępować, nie tylko co zrobić

SCHEMAT DZIAŁANIA W PROJEKCIE

Schemat działań w projekcie opiera się na stopniowym łączeniu analizy danych zastanych, wiedzy eksperckiej oraz doświadczeń interesariuszy, tak aby diagnoza i standardy były zarówno oparte na faktach, jak i osadzone w realiach funkcjonowania JST i MOF.

TEMATYKA WARSZTATÓW I ZAKRES STANDARDÓW

Cykl warsztatów został zaprojektowany w taki sposób, aby wypracować standardy działań w kluczowych obszarach transformacji energetycznej na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.

1. Warsztat 1 (online) – Diagnostyczny, przekrojowy, fokusowy
2. **Warsztat 2 (stacjonarny) – Diagnoza lokalnych zasobów i potencjału JST**
3. Warsztat 3 (stacjonarny) – Organizacja i zarządzanie procesem transformacji
4. Warsztat 4 (stacjonarny) – Efektywność energetyczna jako fundament transformacji
5. Warsztat 5 (stacjonarny) – Strategia i planowanie inwestycji
6. Warsztat 6 (online) – Konsultacyjny (ekspercki)
7. Warsztat 7 (stacjonarny) – Podsumowująco-weryfikujący

1. Rola MOF i JST w procesie transformacji energetycznej
2. Trendy i kluczowe wyzwania transformacji energetycznej
3. **Diagnoza zasobów, potrzeb i potencjału**
4. Organizacja procesu i zarządzanie transformacją
5. Efektywność energetyczna jako fundament transformacji
6. Strategia efektywności energetycznej i planowanie strategiczne
7. Planowanie i przygotowanie inwestycji energetycznych
8. Komunikacja społeczna, edukacja i partycypacja
9. Ryzyka i odporność energetyczna
10. Wdrażanie, monitoring i ewaluacja

Trendy i kluczowe wyzwania

KLUCZOWE TRENDY

Transformacja energetyczna w Polsce jest dziś kształtowana przez jednocześnie oddziaływanie presji regulacyjnej, zmian technologicznych oraz uwarunkowań geopolitycznych, które w coraz większym stopniu wpływają na decyzje podejmowane na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.

Rosnąca presja na przyspieszenie transformacji

Spadek znaczenia węgla

Wzrost roli fotowoltaiki i energetyki wiatrowej

Rozwój nowych technologii i cyfryzacji

Dywersyfikacja źródeł importu i bezpieczeństwo dostaw

Nowe ramy regulacyjne i polityka energetyczna

WYZWANIA Z PUNKTU WIDZENIA STRUKTUR LOKALNYCH I PONADLOKALNYCH

Z perspektywy JST i struktur ponadlokalnych kluczowe wyzwania transformacji energetycznej koncentrują się nie tylko na aspektach technologicznych, lecz przede wszystkim na zdolnościach organizacyjnych, kompetencyjnych, finansowych oraz na skutecznej koordynacji działań między poziomami zarządzania.

Modernizacja i dekarbonizacja systemów ciepłowniczych

Konieczność wzmacniania kompetencji merytorycznych i organizacyjnych – wiele JST nie ma stałej funkcji koordynacyjnej (np. energetyk gminny / zespół), co utrudnia proces od diagnozy do wdrożenia

Zapewnienie bezpieczeństwa i odporności energetycznej na poziomie lokalnym

Wzmocnienie współpracy między sektorem publicznym a prywatnym, wzmacnianie kompetencji w tym zakresie

Zapewnienie stabilnego finansowania inwestycji

Wnioski z warsztatu nr 1

WNIOSKI WARSZTATÓW NR 1

Na pierwszym z cyklu warsztacie omówiliśmy wspólnie z uczestnikami kluczowe wyzwania transformacji energetycznej na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.

Skojarzenia uczestników z hasłem „transformacja energetyczna w MOF”

Syntetyczne wnioski

1. Największym wyzwaniem transformacji energetycznej w MOF jest koordynacja i zarządzanie procesem
2. Zróżnicowanie potencjału gmin wymaga podejścia ewolucyjnego, a nie rewolucyjnego, a także pewnej elastyczności w podejściu do realizacji zadań
3. Finansowanie pozostaje istotną barierą systemową
4. Niedostosowana infrastruktura sieciowa znacząco hamuje rozwój OZE
5. Zmienność prawa, opóźnienia legislacyjne i problemy interpretacyjne generują niepewność decyzyjną
6. Brakuje dostępnych, lokalnych ekspertów prawnych i technicznych
7. MOF/ZIT mogą pełnić kluczową rolę w wypełnianiu luki kompetencyjnej małych gmin – rola think tanku
8. Pomimo oczekiwanego wzrostu świadomości ekologicznej, konflikty społeczne wokół tematyki nie słabną
9. Rosnące ryzyka związane z dezinformacją, a także wysoka podatność infrastruktury na ataki

SPOSÓB PRACY PODCZAS WARSZTATÓW

Podczas części warsztatowej trwającej około 2,5 godz. zostaną Państwo zaangażowani w kilka bloków warsztatowych dotyczących konkretnych zagadnień badawczych i wykorzystujących określone metody i narzędzia. Moderator przedstawi instrukcję na początku każdego z ćwiczeń.

Metody i narzędzia

pytania otwarte na forum

pytania z wykorzystaniem Menti.com

praca w grupach z wykorzystaniem pytań predefiniowanych i kart pracy

Zasady udziału

- ✓ moderator udziela głosu
- ✓ zachęcamy do otwartości
- ✓ prezentujemy własne doświadczenia, nie oceniamy innych, dyskutujemy w tym a nie innym gronie, itd.

- ✓ narzędzie **nie** wymaga pobrania ani logowania
- ✓ odpowiedzi są anonimowe
- ✓ moderator przed ćwiczeniem wyjaśni funkcjonalność narzędzia

- ✓ podział na grupy przed ćwiczeniem
- ✓ grupa prowadzi wewnętrzną burzę mózgów
- ✓ lider grupy notuje odpowiedzi na karcie pracy
- ✓ lider grupy przedstawia rezultaty pracy na forum

Dyskusja na forum

DYSKUSJA NA FORUM – „ROZGRZEWKA”

Przedyskutujmy na forum następujące kwestie:

1. Jakie są dziś największe wyzwania energetyczne w Państwa gminach?
2. Na potrzeby jakich dokumentów gminy najczęściej realizują diagnozę w obszarze energetyki/transformacji energetycznej?
3. Od czego powinno się zacząć transformację energetyczną w gminie i w miejskim obszarze funkcjonalnym?
4. Jaki jest potencjał prowadzenia diagnozy energetycznej gminy (zespoły wewnętrzne, zlecenie na zewnątrz)?

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

PO CO NAM DIAGNOZA? – MENTI.COM

Z użyciem **Menti.com** otworzymy warsztat poprzez burzę mózgów:

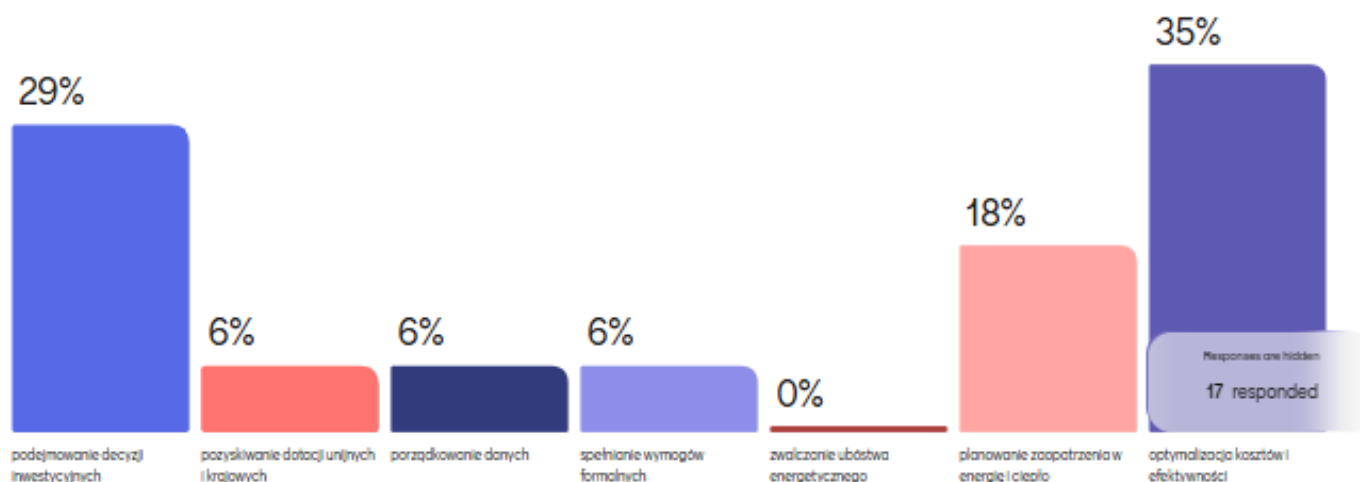
Join at menti.com | use code 4456 7145

Mentimeter

AŻ

W jakim celu gminie najbardziej potrzebna jest diagnoza energetyczna?

Show responses

Dlaczego te cele są najważniejsze? Jakich nie wymieniono?

Menti

Standardy 22.01.26

Choose a slide to present

Proszę ustawić obszary diagnozy gminnej od najważniejszego do najmniej istotnego

4456 7145

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

PRIORYTETY DIAGNOZY GMINNEJ – MENTI.COM

Z użyciem **Menti.com** proszę wskazać najważniejsze obszary diagnozy stanu energetyki:

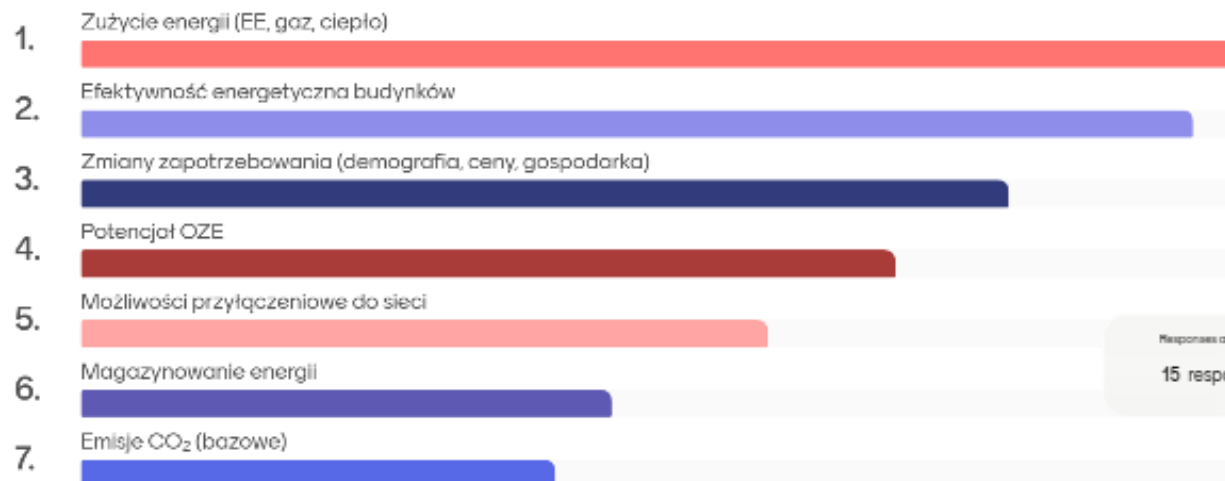
Join at menti.com | use code 4456 7145

Mentimeter

AZ

Proszę ustawić obszary diagnozy gminnej od najważniejszego do najmniej pilnego

Responses are hidden
15 responded

Show responses

Jaki obszar został pominięty, a jest także istotny?

Menti

Standardy 22.01.26

Choose a slide to present

Proszę ustawić obszary diagnozy gminnej od najważniejszego do najmniej pilnego

4456 7145

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

BARIERY DIAGNOZY GMINNEJ – MENTI.COM

Z użyciem **Menti.com** proszę ocenić istotność każdej z barier:

Join at menti.com | use code **4456 7145**

Mentimeter

AZ

Proszę ocenić istotność bariery, przesuwając suwak od lewej (zupełnie nieistotna bariera) do prawej (bardzo istotna bariera)

trudności w pozyskaniu danych

3.3

ograniczenia kadrowe i kompetencyjne

3.6

trudny kontakt z operatorami

3.4

brak kompetencji analitycznych

3.4

niejasne metodologie

3.4

bariery społeczne i partycypacyjne

3.2

Strongly disagree

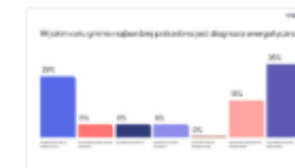
Strongly agree

→ Show responses

Menti

Standardy 22.01.26

Choose a slide to present

Forma oceny istotności bariery diagnostycznej

1. Nazwa bariery

2. Istotność bariery

3. Uwagi

4. Uwagi

5. Uwagi

6. Uwagi

7. Uwagi

8. Uwagi

9. Uwagi

10. Uwagi

11. Uwagi

12. Uwagi

13. Uwagi

14. Uwagi

15. Uwagi

16. Uwagi

17. Uwagi

18. Uwagi

19. Uwagi

20. Uwagi

21. Uwagi

22. Uwagi

23. Uwagi

24. Uwagi

25. Uwagi

26. Uwagi

27. Uwagi

28. Uwagi

29. Uwagi

30. Uwagi

31. Uwagi

32. Uwagi

33. Uwagi

34. Uwagi

35. Uwagi

36. Uwagi

37. Uwagi

38. Uwagi

39. Uwagi

40. Uwagi

41. Uwagi

42. Uwagi

43. Uwagi

44. Uwagi

45. Uwagi

46. Uwagi

47. Uwagi

48. Uwagi

49. Uwagi

50. Uwagi

51. Uwagi

52. Uwagi

53. Uwagi

54. Uwagi

55. Uwagi

56. Uwagi

57. Uwagi

58. Uwagi

59. Uwagi

60. Uwagi

61. Uwagi

62. Uwagi

63. Uwagi

64. Uwagi

65. Uwagi

66. Uwagi

67. Uwagi

68. Uwagi

69. Uwagi

70. Uwagi

71. Uwagi

72. Uwagi

73. Uwagi

74. Uwagi

75. Uwagi

76. Uwagi

77. Uwagi

78. Uwagi

79. Uwagi

80. Uwagi

81. Uwagi

82. Uwagi

83. Uwagi

84. Uwagi

85. Uwagi

86. Uwagi

87. Uwagi

88. Uwagi

89. Uwagi

90. Uwagi

91. Uwagi

92. Uwagi

93. Uwagi

94. Uwagi

95. Uwagi

96. Uwagi

97. Uwagi

98. Uwagi

99. Uwagi

100. Uwagi

4456 7145

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

Praca w grupach

1. START DIAGNOZY GMINNEJ – ORGANIZACJA PROCESU

Każda z grup otrzymuje zestaw 7 kart pracy.

Proszę w grupach przedyskutować oraz rozwiązać z wykorzystaniem kart pracy opisane problemy.

Cel karty: Ustalenie, jak gmina formalnie rozpoczyna proces diagnozy energetycznej.

Instrukcja: Proszę opisać, co gmina robi jako pierwsze, aby opracować diagnozę energetyczną.

Perspektywa MOF:

1. Co na tym etapie warto ustalić wspólnie w MOF, zamiast osobno w każdej gminie?
2. Czy koordynacja na poziomie MOF może uprościć start procesu?

Pytania pomocnicze:

Kto pełni rolę koordynatora diagnozy?

Kto powinien być w zespole roboczym?

Jakie decyzje organizacyjne trzeba podjąć na starcie?

Kto w urzędzie już dziś dotyka tematów energii?

Czy potrzebna jest jedna osoba decyzyjna,
czy raczej koordynator procesu?

Co musi być ustalone, zanim zaczniemy zbierać dane?

[\[Info\]](#) Welcome! Select a time and click Start. [\[Reveal*\]](#)

0 hr ▾ 5 min ▾ 0 sec ▾

00:05:00

☐ Play sound when timer ends

Start Timer

Light Theme ▾

2. PRZEBIEG PROCESU KROK PO KROKU

Proszę w grupach przedyskutować oraz rozwiązać z wykorzystaniem karty pracy opisany problem.

Cel karty: Opisanie pełnej sekwencji działań w diagnozie energetycznej (od strony zarządczej).

Instrukcja: Proszę rozpisać proces diagnozy w np. 10 krokach. Jeżeli któryś krok jest problematyczny, proszę zaznaczyć go „gwiazdką”. **Proszę zaznaczyć także, które kroki zyskują na jakości, jeśli są koordynowane na poziomie MOF.**

KROK	CO ROBIMY?	Z KIM ROZMAWIAMY?	EFEKT (DOKUMENT / DECYZJA)
1			
2			
3			

Pytania pomocnicze: Co musi wydarzyć się najpierw, żeby kolejne kroki miały sens? Które działania można robić równolegle? Gdzie zwykle proces „staje”? Co zrobić zanim przystąpi się do liczenia emisji?

3. DANE – JAKIE I SKĄD?

Proszę w grupach przedyskutować oraz rozwiązać z wykorzystaniem karty pracy opisany problem.

Cel karty: Ustalenie minimalnego zestawu danych dla diagnozy.

Instrukcja: Proszę wpisać typy danych, które są niezbędne do pozyskania na potrzeby przeprowadzenia gminnej diagnozy energetycznej.

OBSZAR DIAGNOZY	JAKIE DANE MINIMUM?	REKOMENDOWANA JEDNOSTKA DANYCH	SKĄD JE POZYSKAĆ?	TRUDNOŚĆ (niska / średnia / wysoka)
Emisje bazowe CO ₂				
Zużycie energii				
.....				

Pytania pomocnicze: Czy dane muszą być dokładne, czy wystarczy oszacowanie? Jakie dane już są w urzędzie, tylko w innym wydziale? Czy da się je dostać w formie zagregowanej? Czy źródło danych jest jednorazowe czy cykliczne? Czy do ich pozyskania potrzebne jest pismo, czy wystarczy telefon? Jakie dane są niezbędne, aby możliwe było podejmowanie decyzji na poziomie MOF? Czy brak danych w jednej gminie blokuje decyzję dla całego MOF? Które dane łatwiej pozyskać wspólnie jako MOF niż osobno przez gminy?

4. BADANIA I ANALIZY

Proszę w grupach przedyskutować oraz rozwiązać z wykorzystaniem karty pracy opisany problem.

Cel karty: Określenie, jakie analizy są wykonywane w ramach diagnozy.

Instrukcja: Proszę wpisać rodzaj analizy i zaznaczyć, w jaki sposób jest realizowana.

OBSZAR	JAKIE ANALIZY?	SAMODZIELNIE	ZE WSPARCIEM	ZEWNĘTRZNIE
Emisje CO ₂		☐	☐	☐
Zużycie energii		☐	☐	☐
.....		☐	☐	☐

Pytania pomocnicze: Jaką decyzję ta analiza ma umożliwić? Jakie decyzje na poziomie MOF ta analiza umożliwia? Czy wynik analiz jest porównywalny między gminami?

5. INTERESARIUSZE I KOMUNIKACJA

Proszę w grupach przedyskutować oraz rozwiązać z wykorzystaniem karty pracy opisany problem.

Cel karty: Wskazanie kluczowych interakcji i współpracy w procesie diagnozy.

Instrukcja: Proszę wpisać, z kim gmina powinna współpracować na poszczególnych etapach diagnozy.

ETAP	Z KIM ROZMAWIAMY? (TYP INTERESARIUSZA/PARTNERA)	W JAKIM CELU?
Start		
Dane		
Analizy		
Wnioski		
Wdrożenie		
.....		

Pytania pomocnicze: Bez czyjego udziału diagnoza będzie niepełna? Kto może pomóc, ale zwykle nie jest pytany? Kto może zablokować proces, jeśli nie zostanie włączony? Kto powinien wiedzieć o wynikach diagnozy? Które relacje powinny być prowadzone centralnie przez MOF? Co zyskujemy, kontaktując się z tym interesariuszem wspólnie?

6. RYZYKA I WSPARCIE W PROCESIE DIAGNOZY

Proszę w grupach przedyskutować oraz rozwiązać z wykorzystaniem karty pracy opisany problem.

Cel karty: Identyfikacja momentów krytycznych w procesie diagnozy.

Instrukcja: Proszę wskazać największe ryzyka i potrzebne wsparcie.

RYZYKO	NA KTÓRYM ETAPIE DIAGNOZY?	JAKIE WSPARCIE JEST POTRZEBNE?
.....		
.....		

Pytania pomocnicze: Czy dane ryzyko jest jednorazowe czy systemowe? Gdzie potrzebne jest wsparcie z zewnątrz? Jakie wsparcie może zapewnić MOF / region / poziom krajowy? Które ryzyka powtarzają się w wielu gminach MOF? Czy dane ryzyko da się ograniczyć poprzez wspólne działanie?

7. PODSUMOWANIE – STANDARD

Proszę w grupach przedyskutować oraz rozwiązać z wykorzystaniem karty pracy opisany problem.

Cel karty: Wypracowanie rekomendacji grupy na potrzeby wypracowania wspólnego standardu.

Instrukcja: Podsumowując dzisiejszą pracę grupy, proszę odpowiedzieć na poniższe pytania:

1. Które kroki powinny być obowiązkowe w każdej gminie, aby możliwa była skuteczna koordynacja działań w MOF?
2. Jaką rolę powinien pełnić MOF w systemowym wsparciu gmin?
3. Co można uprościć dzięki wspólnemu działaniu gmin w MOF?
4. Dodatkowe obserwacje grupy

Odpowiadając na pytania, można wykorzystać podział na kolejne kroki/etapy opracowania diagnozy omówione na wcześniejszych kartach pracy, np. Start, Dane, Analizy, Wnioski, Wdrożenie.

KONTAKT

C•point

email:

contact@cdotpoint.com

numer telefonu:

+48 604 58 59 60

+48 783 40 50 59

adres korespondencyjny:

Rolna 155A

02-729 Warszawa

strona internetowa:

cdotpoint.com

granica

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

WARSZTAT NR 1

na potrzeby opracowania ekspertyzy pt. Standardy
realizacji działań z zakresu transformacji energetycznej w
Miejskich Obszarach Funkcjonalnych (MOF)

19.01.2026

AGENDA

1. WPROWADZENIE

- Przedstawienie się uczestników spotkania
- Cele projektu i spotkania
- Kontekst projektu
- Zasady pracy podczas warsztatu

2. CZĘŚĆ WARSZTATOWA

- Dyskusja na forum

Czas trwania spotkania:
ok. **4 godz.**

Forma spotkania:
warsztat

Jaki jest kontekst projektu?

Cel spotkania: Zebranie perspektyw JST i innych interesariuszy w celu zdiagnozowania wyzwań, zasobów, barier i potencjałów transformacji energetycznej w różnych typach gmin oraz wypracowania wspólnej ramy diagnostycznej jako podstawy do dalszych standardów.

[illegible]

DLACZEGO REALIZUJEMY TEN PROJEKT? PO CO OKREŚLAĆ STANDARDY?

Funkcją dzisiejszego warsztatu jest rozpoczęcie partycypacyjnego procesu wypracowania standardów, które uporządkują sposób planowania, realizacji i monitorowania działań transformacyjnych w MOF.

Transformacja energetyczna dzieje się lokalnie, ale jej skuteczność zależy także od współpracy ponad granicami gmin – wiele kluczowych wyzwań ma charakter ponadlokalny i wymaga wspólnych standardów działania w MOF

Samorządy działają w warunkach rosnących obowiązków i ograniczonych zasobów – standardy mają pomóc przejść od rozproszonych projektów do spójnego, uporządkowanego procesu

Bez wspólnego minimum jakości i „instrukcji postępowania”, nawet dobre działania niekoniecznie złożą się w trwałą zmianę – projekt stworzy praktyczne, wykonalne standardy współtworzone z JST, które zwiększą skuteczność, porównywalność i odporność działań transformacyjnych

ZAKRES TEMATYCZNY PROJEKTU

Przedstawiony zakres tematyczny wyznacza wstępną, roboczą strukturę dokumentu standardów, która będzie podlegała dalszemu doprecyzowaniu w toku prac analitycznych i warsztatowych. To właśnie przede wszystkim w ramach tych obszarów w cyklu warsztatów wypracujemy standardy.

1. Rola MOF i JST w procesie transformacji energetycznej
2. Trendy i kluczowe wyzwania transformacji energetycznej
3. Diagnoza zasobów, potrzeb i potencjału
4. Organizacja procesu i zarządzanie transformacją
5. Efektywność energetyczna jako fundament transformacji
6. Strategia efektywności energetycznej i planowanie strategiczne
7. Planowanie i przygotowanie inwestycji energetycznych
8. Komunikacja społeczna, edukacja i partycypacja
9. Ryzyka i odporność energetyczna
10. Wdrażanie, monitoring i ewaluacja

CZYM JEST TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA W GMINACH?

Transformacja energetyczna w gminach to długofalowy proces zmian w sposobie wytwarzania, zużycia i zarządzania energią, dostosowany do lokalnych warunków i potrzeb, a jednocześnie ukierunkowany na ograniczanie emisji gazów cieplarnianych i realizację krajowych oraz europejskich celów klimatyczno-energetycznych.

Transformacja energetyczna to zmiana podejścia:

- od pojedynczych projektów do procesu
- od reagowania na kryzysy do planowania
- od pojedynczych inwestycji do strategii i portfela działań
- od silosowości do koordynacji i współpracy

Dla gmin transformacja energetyczna to przejście od doraźnego reagowania na problemy energetyczne do świadomego, długofalowego zarządzania energią jako zasobem rozwojowym.

transport

termomodernizacja

współpraca
i inspiracja

OZE

sprawiedliwość
społeczna

komunikacja
i edukacja

jakość
powietrza

planowanie
i zagospodarowanie
przestrzenne

społeczności
energetyczne

OBSZARY ENERGETYKI NA POZIOMIE LOKALNYM I PONADLOKALNYM

Transformacja energetyczna na poziomie lokalnym i ponadlokalnym obejmuje szerokie spektrum wzajemnie powiązanych obszarów – od transportu, budynków i odnawialnych źródeł energii, po planowanie przestrzenne, jakość powietrza oraz kwestie społeczne. **Co zatem jest dobrą praktyką, co powinno być standardem transformacji energetycznej?**

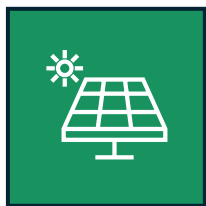
transport

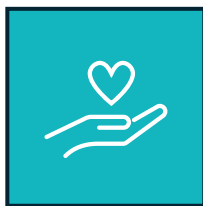
termomodernizacja

współpraca
i inspiracja

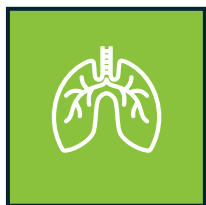
OZE

sprawiedliwość
społeczna

komunikacja
i edukacja

jakość
powietrza

planowanie
i zagospodarowanie
przestrzenne

społeczności
energetyczne

CO W TRAWIE PISZCZY?

Energetyka pozostaje jednym z kluczowych obszarów debaty publicznej, szczególnie w warunkach rosnącej niepewności geopolitycznej, gospodarczej i klimatycznej. Każdego dnia napływają nowe informacje wpływające na poczucie bezpieczeństwa energetycznego oraz stabilność systemów energetycznych.

Energetyczna luka Polski. BGK: Transformacja pochłonie biliony złotych

Polska transformacja energetyczna wchodzi w decydującą fazę, która będzie kosztować biliony złotych. Bank Gospodarstwa Krajowego w...

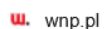

Ataki hakerskie na polską energetykę. Minister energii Miłosz Motyka potwierdza

Dezinformacja dotyka także zagadnień energetycznych: wprowadza w błąd, spowalnia, antagonizuje

Dezinformacja to nowa forma presji gospodarczej i politycznej. W wypadku morskich farm wiatrowych ataki na opłacalność i potrzebę ich...

Kolejny historyczny dzień dla polskiej energetyki. Nigdy wcześniej nie produkowaliśmy tyle energii

W środę, 14 stycznia, po raz pierwszy w Polsce produkcja energii elektrycznej przekroczyła 30 GW. Rekordowi towarzyszył – co niespotykane...

To już koniec prądu z węgla? Produkcja spadła w Chinach i Indiach

Produkcja energii elektrycznej z węgla w zeszłym roku spadła zarówno w Chinach, jak i Indiach – dwóch państwach, które bywają wskazywane...

Spółeczności energetyczne. Polska wyprzedziła już plan na 2030 r.

Plany te są aktualizowane co 10 lat i wyznaczają kierunki realizacji celów transformacji energetycznej w średnim okresie. Polska wersja została...

Polska energia najdroższa w Unii, a ceny wciąż będą rosły. Przemysł domaga się...

Śnieg i mróz nie zatrzymują OZE. Eksperci o wyzwaniach polskiej energetyki

Zimowa pogoda nie stanowi przeszkody dla odnawialnych źródeł energii (OZE) — podkreślają eksperci Polskiego Instytutu Ekonomicznego (PIE).

Trendy i kluczowe wyzwania

KLUCZOWE TRENDY

Transformacja energetyczna w Polsce jest dziś kształtowana przez jednocześnie oddziaływanie presji regulacyjnej, zmian technologicznych oraz uwarunkowań geopolitycznych, które w coraz większym stopniu wpływają na decyzje podejmowane na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.

Rosnąca presja na przyspieszenie transformacji

Spadek znaczenia węgla

Wzrost roli fotowoltaiki i energetyki wiatrowej

Rozwój nowych technologii i cyfryzacji

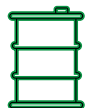
Dywersyfikacja źródeł importu i bezpieczeństwo dostaw

Nowe ramy regulacyjne i polityka energetyczna

KLUCZOWE WYZWANIA ENERGETYCZNE W POLSCE

Pomimo dynamicznych zmian i postępu transformacji, polski system energetyczny nadal mierzy się z szeregiem strukturalnych wyzwań, które ograniczają tempo dekarbonizacji i generują istotne ryzyka dla stabilności, kosztów oraz bezpieczeństwa dostaw energii.

Nadal silna zależność od paliw kopalnych, pomimo postępów

Wzrost zużycia energii, potrzeba zwiększenia efektywności

Ograniczenia sieciowe i infrastrukturalne, np. związane z integracją OZE

Potrzeba budowy kompetencji, edukacja, potrzeba cyfryzacji w sektorze

Bariery instytucjonalne i regulacyjne, w tym opóźnienia (ale i zmiany) legislacyjne wpływające na tempo transformacji

Rosnąca liczba cyberataków na infrastrukturę energetyczną stwarzająca ryzyka dla stabilności systemu

Wysokie koszty inwestycyjne i finansowanie transformacji – niezbędność dużych nakładów finansowych

WYZWANIA Z PUNKTU WIDZENIA STRUKTUR LOKALNYCH I PONADLOKALNYCH

Z perspektywy JST i struktur ponadlokalnych kluczowe wyzwania transformacji energetycznej koncentrują się nie tylko na aspektach technologicznych, lecz przede wszystkim na zdolnościach organizacyjnych, kompetencyjnych, finansowych oraz na skutecznej koordynacji działań między poziomami zarządzania.

Modernizacja i dekarbonizacja systemów ciepłowniczych

Konieczność wzmacniania kompetencji merytorycznych i organizacyjnych – wiele JST nie ma stałej funkcji koordynacyjnej (np. energetyk gminny / zespół), co utrudnia proces od diagnozy do wdrożenia

Zapewnienie bezpieczeństwa i odporności energetycznej na poziomie lokalnym

Wzmocnienie współpracy między sektorem publicznym a prywatnym, wzmacnianie kompetencji w tym zakresie

Zapewnienie stabilnego finansowania inwestycji

STANDARDY – JAK JE ROZUMIEMY I W JAKI SPOSÓB JE ZDEFINIUJEMY?

Celem dzisiejszego spotkania jest wspólne zdefiniowanie, czym w praktyce powinny być standardy transformacji energetycznej na poziomie JST i MOF oraz jakie podstawowe zasady i wymagania powinny one porządkować.

standardy

1.«normy określające podstawowe wymagania stawiane czemuś»

Nasze rozumienie standardów

- zbiór podstawowych zasad i wymagań, które porządkują działania
- wspólny punkt odniesienia
- rama organizacyjna i decyzyjna
- narzędzie praktyczne

Cechy standardów

- ambitne ale wykonalne
- nie maksimum ale minimum jakości
- współtworzone warsztatowo
- skalowalne (dla różnych JST)
- możliwe do wdrożenia krok po kroku
- opisujące jak postępować, nie tylko co zrobić

Sposób pracy podczas warsztatów

Dyskusja na forum

Rozgrzewka

Z CZYM NAJBARDZIEJ KOJARZY SIĘ PAŃSTWU HASŁO „TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA W MOF”? (1–3 SŁOWA)

Z użyciem Menti.com otworzymy dyskusję poprzez burzę mózgów

4456 7145

Join at menti.com | use code 4456 7145

Mentimeter

AŻ

Z czym najbardziej kojarzy się Państwu hasło „transformacja energetyczna w MOF”? (1–3 słowa)

Responses are hidden.

15 responded

Menti

Standardy 22.01.26

Choose a slide to present

Proszę ustawić obszar diagnozy gminy od najbardziej (z lewej) do najmniej (z prawej)

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

DYSKUSJA NA FORUM – „ROZGRZEWKA”

Przedyskutujmy na forum następujące kwestie:

1. Kluczowe wyzwanie? Proszę omówić, które z poniższych obszarów w największym stopniu blokują/utrudniają zmiany oraz dlaczego:

- technologie...
- prawo/regulacje...
- finanse...
- infrastruktura...
- planowanie przestrzenne
- kwestie społeczne...
- inne...

2. Co jest wyzwaniem wspólnym dla wszystkich JST, a co specyficzne (miasto vs wieś)?

3. Jakie 3 wyzwania muszą znaleźć się w standardach nawet, jeśli nie ma na nie prostych rozwiązań? Które z problemów powinniśmy w największym stopniu omawiać na kolejnych warsztatach, aby wypracować standardy? **Jakie oczekiwania Państwo macie wobec raportu końcowego?**

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

DYSKUSJA NA FORUM – „ROZGRZEWKA”

Przedyskutujmy na forum następujące kwestie:

1. Z Państwa praktycznego doświadczenia i obserwacji, jaką rolę w praktyce, a nie tylko w dokumentach, pełnią dziś: JST, MOF / ZIT w procesie transformacji energetycznej?
2. Z jakimi największymi wyzwaniem energetycznym mierzą się dziś Państwa gminy / MOF?
3. Co w ostatnich latach w obszarze energii zadziało najlepiej, a co się nie sprawdziło?
4. W jakich obszarach MOF daje realną wartość dodaną w porównaniu do działań pojedynczych gmin?
5. Które obszary transformacji energetycznej są dziś najtrudniejsze w praktyce (OZE, sieci, budynki, ciepłownictwo, organizacja, finansowanie)?
6. Z jakich źródeł JST czerpią wiedzę o prowadzeniu transformacji energetycznej?

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

F1

F2

F3

F4

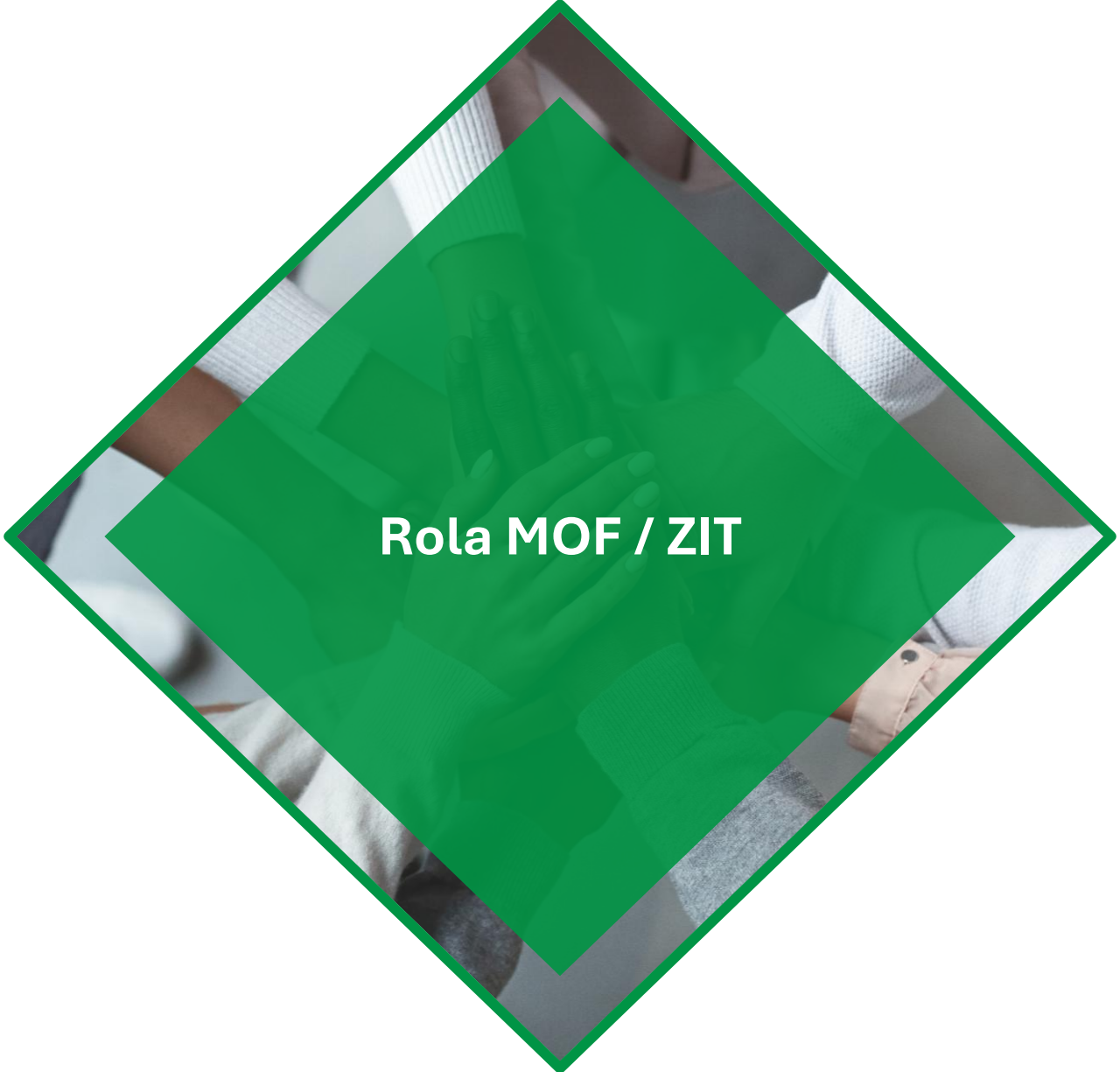
F5

F6

F7

F8

F9

Rola MOF / ZIT

ROLA MOF / ZIT W PROCESIE TRANSFORMACJI ENERGETYCZNEJ

Transformacja lokalna, zarządzanie wielopoziomowe

- Lokalne władze są kluczowe jako zarządcy majątku publicznego, regulatorzy (lokalnie), mobilizatorzy i katalizatorzy działań – ale często brakuje im narzędzi (a może woli) do prowadzenia transformacji
- W praktyce energetyka to układ multi-level governance: prawo UE/krajowe + operatorzy sieci + programy finansowe + rynek + JST
- JST realizują swoje zadania (np. budynki, ciepło, transport), ale kluczowe dźwignie są poza nimi: regulacje, operatorzy sieci, programy finansowania

CO DAJE MOF PONAD JST?

MOF może realnie dołożyć wartość, gdy spełnia 3 działania:

- ✓ skala (np. wspólne zakupy, wspólne standardy danych, wspólna pipeline projektów),
- ✓ koordynacja (spójne decyzje dla sieci/ciepła/transportu),
- ✓ uczenie się od siebie (benchmark i transfer praktyk między gminami).

1. W których 2–3 obszarach MOF naprawdę powinien przejąć rolę lidera?
2. Czy np. ZIT to optymalna struktura wspierająca procesy transformacji? Umożliwiająca np. podejmowanie decyzji itp. Co ewentualnie zamiast.
3. Co jest największą barierą w podziale ról na poziomie ponadlokalnym: brak mandatu do podejmowania decyzji, brak kadr, brak danych, brak zgody politycznej, brak narzędzi finansowych?
4. Czy jakieś decyzje, obszary działań istotne dla transformacji muszą pozostać w JST, bo np. są ściśle lokalne (i koordynacja by zaszkodziła)?
5. Jakie decyzje są dziś ‘bez właściciela’ (nikt nie czuje odpowiedzialności)?
6. Jaką jedną funkcję MOF uznałoby Państwo za najbardziej brakującą: koordynacja danych / wspólne inwestycje / dialog z operatorami / kompetencje / komunikacja?

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

Diagnoza gminna

GMINNA DIAGNOZA ENERGETYCZNA

Przeprowadzenie diagnozy sytuacji energetycznej w gminach jest podstawą dla systemowej transformacji energetycznej, jednakże JST mierzą się z szeregiem barier przy jej przygotowaniu.

- Ryzyko, że diagnoza często nie będzie prowadzić do decyzji, a będzie tylko opisem
- Trudności w zbieraniu danych:
 - Rozproszenie danych (urząd, jednostki gminne, spółki, operatorzy)
 - Komplikacje procesu
 - Niewystarczająca współpraca
- Brak standardów metodologicznych
- Ograniczone zasoby ludzkie i kompetencje

Przedyskutujmy na forum następujące kwestie:

1. W jaki sposób JST dziś diagnozują swoje zasoby energetyczne i potencjały? Jak JST radzą sobie obecnie z diagnozą zasobów energetycznych? Czy w ogóle to robią?
2. Z jakich źródeł danych korzystają? Jakie dane są dostępne, a jakich zawsze brakuje?
3. Co się sprawdza, a co nie działa w zakresie stosowanych metod?
4. Jak zorganizować proces diagnozy w gminie? Kto powinien nim zarządzać?
5. Na ile występują podobieństwa w zakresie diagnoz między gminami ?
6. Proszę wskazać bariery w kolejnych obszarach:
 - bariery formalne (dostęp do danych, prawo energetyczne)
 - bariery organizacyjne (braki kadrowe, kompetencyjne)
 - bariery informacyjne (niespójne dane, brak jednolitej metody)
 - bariery finansowe
 - bariery techniczne
 - bariery społeczne

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

F1

F2

F3

F4

F5

F6

F7

F8

F9

Organizacja procesu i zarządzanie transformacją

ORGANIZACJA PROCESU I ZARZĄDZANIE TRANSFORMACJĄ

Transformacja lokalna, zarządzanie wielopoziomowe

- Transformacja to proces ciągły, a JST często działają projektowo (brak portfela i rytmu zarządczego) zamiast systemowo
- Rozproszony system dokumentów związanych z energetyką opracowywanych przez gminy

Przedyskutujmy na forum następujące kwestie:

1. Jak JST dziś diagnozują swoje zasoby energetyczne i potencjały? / Jak JST radzą sobie obecnie z diagnozą zasobów energetycznych?
2. Z jakich źródeł danych korzystają? Jakie dane są dostępne, a jakich zawsze brakuje?
3. Jak wygląda proces podejmowania decyzji o realizacji działań wspierających transformację? Czy występują tu jakieś dysfunkcje systemowe? Jak to wygląda w MOF/JST, czy w dużej a małej gminie.
4. Jakie występują bariery na poziomie diagnozy, ekzekucji zadań, monitorowania efektów? (Identyfikacja barier: bariery formalne (dostęp do danych, prawo energetyczne), bariery organizacyjne (braki kadrowe, kompetencyjne), bariery informacyjne (nieśpójne dane, brak jednolitej metody), bariery finansowe, techniczne, społeczne).
5. Gdzie jest najśłabsze ogniwo w procesie?

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

F1

F2

F3

F4

F5

F6

F7

F8

F9

Efektywność energetyczna

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

Efektywność energetyczna jest fundamentem transformacji energetycznej JST:

- Redukcja kosztów i emisji
- Zwiększenie bezpieczeństwa systemu
- Poprawa wykorzystania zasobów

Skąd się biorą straty w gminach?

- Budynki użyteczności publicznej: Stare kotły grzewcze, słaba izolacja termiczna budynków (szkoły, urzędy)
- Oświetlenie uliczne: Stare, energochłonne lampy zamiast nowoczesnych LED
- Zarządzanie energią: Nieprawidłowe prognozowanie zapotrzebowania na moc, co prowadzi do przepłacania za energię (marnotrawstwo finansowe, a nie energetyczne w sensie zużycia)
- Brak bieżących analiz np. faktur: Brak stałej weryfikacji jest barierą dla szybkiej eliminacji błędów w zarządzaniu prowadzących do nadmiarowego zużycia energii elektrycznej, np. kradzież prądu z sieci, nieefektywne źródła światła itp.
- Brak audytów energetycznych: Utrudnia identyfikację obszarów do oszczędności

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

Przedyskutujmy na forum następujące kwestie:

1. Co jest największą barierą efektywności energetycznej w Państwa JST: finansowanie, zamówienia publiczne, brak wiedzy, kadry, jakość usługodawców, dostęp do technologii, zgody/pozwolenia (biurokracja)?
2. Które z zagadnień sprawiają gminom największą trudność i wymagają standaryzacji np. w ramach współpracy ponadlokalnej?

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

F1

F2

F3

F4

F5

F6

F7

F8

F9

Strategia i planowanie strategiczne

STRATEGIA I PLANOWANIE

Dokumenty obowiązkowe:

- Strategia
- Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Dokumenty fakultatywne:

- Plany Gospodarki Niskoemisyjnej
- Plany Działań na rzecz Energii i Klimatu (SECAP)
- Strategie Energetyczne/Zarządzania Energią w Gminie
- Strategie Rozwoju Elektromobilności

Powiązane:

- Plany Ogólne
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego
- Strategie Rozwoju Ponadlokalnego
- Strategie ZIT
- Plany Zrównoważonej Mobilności Miejskiej

Przedyskutujmy na forum następujące kwestie:

1. Które z wymienionych dokumentów Państwo posiadacie?
2. Jakie doświadczenia i lekcje wynieśli Państwo z ich opracowywania?
3. Które kwestie były najbardziej problematyczne (a związane z tematyką spotkania) przy sporządzaniu dokumentu?
4. Które obszary są najtrudniejsze we wdrażaniu?

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

F1

F2

F3

F4

F5

F6

F7

F8

F9

Planowanie i przygotowanie inwestycji energetycznych

PLANOWANIE I PRZYGOTOWANIE INWESTYCJI

Planowanie inwestycji energetycznych w gminie to skomplikowany proces pełen wyzwań.

Wyzwania prawne i planistyczne

- Planowanie zintegrowane
- Integracja z Planem Ogólnym
- Złożoność przepisów?

Wyzwania organizacyjne

- Wiedza, kompetencje
- Doświadczenie, wymiana dobrych praktyk
- Przetargi publiczne
- Współpraca międzysektorowa

Wyzwania techniczne i infrastrukturalne

- Tworzenie niezawodnych sieci
- Rozwój systemów magazynowania energii
- Włączanie OZE w system energetyczny

Wyzwania finansowe

- Wyszukiwanie źródeł finansowania
- Rentowność projektów

PLANOWANIE I PRZYGOTOWANIE INWESTYCJI

Przedyskutujmy na forum następujące kwestie:

1. Co jest największym problemem i których kompetencji brakuje najbardziej: analiza techniczna, model finansowy, zamówienia, umowy, nadzór, i in.?
2. Czy większą realizacją jest przygotowanie czy realizacja inwestycji?
3. Przygotowanie jakiego typu inwestycji powinno być przede wszystkim ustandaryzowane, np.: budynki, ciepło, OZE, magazyny, sieci, oświetlenie czy inne?

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

F1

F2

F3

F4

F5

F6

F7

F8

F9

**Komunikacja, edukacja,
partycypacja**

KOMUNIKACJA, EDUKACJA, PARTYCYPACJA

Kluczowa dla powodzenia transformacji energetycznej jest akceptacja społeczna, szczególnie na poziomie najbliższym mieszkańcom – czyli w gminie. Nie będzie ona natychmiastowa, ale powinna być budowana krok po kroku, w oparciu np. o 3 filary:

→ **Komunikacja** – transparentne i bieżące informowanie o celach (redukcja emisji CO₂, zwiększenie udziału OZE), korzyściach (np. niższe rachunki, czystsze powietrze), wyzwaniach (koszty, regulacje) i rezultatach w gminie

→ **Edukacja** – szkolenia i warsztaty dla mieszkańców i samorządowców na temat efektywności energetycznej, nowych technologii (OZE, pompy ciepła) i programów wsparcia (np. Czyste Powietrze)

→ **Partycypacja** – włączanie obywateli w proces decyzyjny (np. planowanie inwestycji OZE, budżet obywatelski), konsultacje społeczne i tworzenie lokalnych inicjatyw, tworzenie klimatu współdecydowania i współodpowiedzialności

Przedyskutujmy na forum następujące kwestie:

1. Jakie są 3 najczęstsze błędy komunikacyjne w projektach energetycznych?
2. Która grupa interesariuszy jest najtrudniejsza/najbardziej oporna: mieszkańcy/NGO/biznes/wspólnoty/spółki?
3. Które z tematów są najbardziej konfliktogenne, a które w największym stopniu niezrozumiałe?
4. Co powinno być standardem minimum: kanały, częstotliwość, format dialogu, reakcja na dezinformację?

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

F1

F2

F3

F4

F5

F6

F7

F8

F9

Bezpieczeństwo i odporność energetyczna gmin stają się jednym z kluczowych wyzwań rozwojowych w warunkach rosnącej niestabilności.

Główne ryzyka energetyczne dla gmin

- Przerwy w dostawach, uszkodzenia infrastruktury przesyłowej i wytwórczej
- Cyberataki – zagrożenia dla systemów energetycznych
- Zmienność cen i dostępności surowców
- Zdarzenia naturalne i kryzysy, zwiększone ryzyko w kontekście zmian klimatycznych i sytuacji geopolitycznej

Kluczowe elementy budowania odporności

- Rozwój Odnawialnych Źródeł Energii, inwestycje w fotowoltaikę, małe elektrownie wiatrowe, biogazownie – budowanie niezależności
- Efektywność energetyczna, modernizacja budynków użyteczności publicznej, oświetlenia ulicznego
- Magazynowanie energii dla zapewnienia ciągłości dostaw w okresach bez słońca/wiatru
- Lokalne źródła ciepła i rozwój sieci ciepłowniczych opartych na biomasie

Przedyskutujmy na forum następujące kwestie:

1. Jakie 5 ryzyk jest najbardziej prawdopodobnych (sieciowe/cenowe/cyber/łańcuchy dostaw/kadrowe)?
2. Które ryzyko ma największy wpływ na usługi publiczne (szkoły, szpitale, ciepło, transport)?
3. Co przede wszystkim powinno być ustandaryzowane, np.: rejestr ryzyk, scenariusze, procedury, minimalna redundancja, komunikacja kryzysowa?

Prosimy każdego z Państwa o włączenie się w dyskusję

F1

F2

F3

F4

F5

F6

F7

F8

F9